

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Woerden : 24 juli 2020

onze ref. : E20b11/HG/JvdW-kb
doorkiesnr. : 0348 48 43 58
e-mail : jvdw@vemw.nl

onderwerp : Zienswijze VEMW Internetconsultatie Wet Collectieve Warmtevoorziening

Geachte heer of mevrouw,

VEMW heeft kennis genomen van de internetconsultatie aangaande een conceptvoorstel voor de Wet Collectieve Warmtevoorziening ('Warmtewet2.0'). VEMW vertegenwoordigt zakelijke grootverbruikers van energie, waaronder veel bedrijven in verschillende industriële sectoren en de zakelijk gebouwde omgeving (ziekenhuizen, banken, e.d.). In deze zienswijze geven wij een reactie op hoofdlijnen op verschillende algemene en specifieke elementen die voor onze leden van belang zijn. Op hoofdlijnen, omdat het korte tijdsbestek in de zomervakantieperiode het onmogelijk maakt om een uitputtende reactie te geven. Wij komen dan ook graag in een later stadium meer in detail terug op aspecten en keuzes die zijn opgenomen in het voorstel.

Definities

Het voorstel maak een onderscheid tussen **warmtenet / warmtebedrijf** (lokaal) en **warmtetransportnet / warmtetransportbeheerder** (regionaal). Is het duidelijk hoe de aanwijzing geregeld is wanneer een warmtenet de gemeentegrens overschrijdt? Is het dan automatisch een warmtetransportnet? Waarom wordt de beheerder van een warmtetransportnet niet een **warmtetransportnetbeheerder** genoemd? Deze *beheert* immers een warmtetransportnet, waar warmtetransport een uit te voeren *taak* is.

VEMW steunt het creëren van een **collectief warmtesysteem** als *'een systeem waarbij één of meer warmtebronnen door middel van een warmtenet ontsloten worden voor de levering van warmte aan verbruikers'* als uitgangspunt. Daarmee is een 'open warmtenet' een keuzemogelijkheid, die marktmogelijkheden en zicht op ontwikkeling en beheer van een doeltreffend en doelmatig systeem biedt.

Definitie **leveringszekerheid**: waarom is hier een grens gelegd bij een *'tijdelijke onderbreking van de levering van warmte die naar verwachting niet langer duurt dan vijf dagen en incidenteel voorkomt'*, en is de definitie van **ernstige storing** een *'storing die langer duurt dan 8 uur'*. *Waarom in artikel 2.15 'Géén compensatie bij ernstige verstoring indien minder dan 24 uur duurt en in een periode van 12 maanden voorafgaand aan de storing zich geen storingen*

Hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers

hebben voorgedaan in dat net/systeem.’ Waarom is niet gekozen voor aansluiting op de definities die gelden voor de gas- en elektriciteitsvoorziening?

Onderscheid **kleinverbruiker** – **grootverbruiker** met een grens van 100 kW: VEMW beschouwt deze grens als arbitrair en ziet het als een gemiste kans om in het voorstel niet alle afnemers van een warmte(transport)net wettelijk te beschermen. Immers, hiermee worden doelmatige warmtenetoplossingen onnodig belemmerd, hetgeen uiteindelijk de bescherming van kleinverbruikers kan schaden. Wij geven u dan ook graag in overweging dit punt te herzien.

De definitie van **restwarmte** als *‘onvermijdelijke thermische energie die als bijproduct in de bedrijfsvoering van een onderneming wordt opgewekt en die zonder verbinding met een warmtenet ongebruikt terecht zou komen in lucht of water’* roept de vraag op wat ‘onvermijdelijk’ is of kan inhouden en waarom deze term is toegevoegd. Dit vraagt om een nadere toelichting.

Het voorstel maakt een onderscheid in definitie tussen **producent** en **producent restwarmte**:
producent: natuurlijk persoon of rechtspersoon die zich bezighoudt met de productie van warmte;

producent van restwarmte: natuurlijk persoon of rechtspersoon die in zijn bedrijfsvoering restwarmte genereert;

Met welke reden(en) wordt dit onderscheid gemaakt en wat betekent dat, bijvoorbeeld in relatie tot de definitie **representatieve organisatie**: *rechtspersoon die de belangen vertegenwoordigt van producenten, warmtebedrijven of verbruikers in de warmtesector? In deze opsomming ontbreekt namelijk: ‘producenten restwarmte’.*

In het wetsvoorstel is onduidelijk wat de rechtspositie is van een **grondeigenaar** van een bijzonder (bedrijven)terrein¹, waar de rechtspositie van de **verbruiker** of **gebouweigenaar** wel in het voorstel is uitgewerkt. Het is denkbaar dat het waarborgen van veiligheid en bedrijfscontinuïteit in het geding komt door een *warmtenet* van een *warmtebedrijf* op zo’n bijzonder terrein. Ook kan de ontwikkeling en herinrichting op het terrein worden belemmerd of onmogelijk worden door aanwezigheid van de *warmtenet* infrastructuur van een aangewezen *warmtebedrijf*. Daar waar er concentratie is van gebouwen (warmtevraag) is de benodigde tracéruimte veelal niet voldoende of zelfs zeer schaars, zeker daar waar die samenkomt met andere functies van het terrein. De grondeigenaar van het bijzondere bedrijventerrein is o.a. verantwoordelijk voor het waarborgen van de veiligheid en functies van het terrein.

Door in het wetsvoorstel op te nemen dat instemming van de eigenaar van een bijzonder bedrijventerrein vereist is om het terrein onderdeel van een *warmtekavel* te laten zijn, wordt invulling gegeven aan zijn verantwoordelijkheden en wordt zijn rechtspositie in dit wetsvoorstel verduidelijkt.

---

¹¹ Binnen gemeenten kunnen bedrijventerreinen zijn gevestigd met een bijzondere functie, zoals bijvoorbeeld industriële (chemische) complexen, haventerreinen, en luchthaventerreinen. Veelal is hierop specifieke wet- en regelgeving van toepassing.

Marktordening en spelregels

VEMW begrijpt de keuze om gemeenten meer sturingsmogelijkheden te geven om in het kader van de wijkgerichte aanpak de aanleg en exploitatie van de collectieve warmtesystemen te bevorderen en tevens te voorzien in instrumenten om publieke belangen beter te waarborgen. Het grote gevaar is dat keuzes die gemaakt gaan worden sterk politiek bepaald worden, hetgeen ten koste kan gaan van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de voorziening. Het is dan ook van belang dat de ACM toezicht houdt op de tarieven en de leveringszekerheid in relatie tot de wettelijke taken van de warmtebedrijven.

Ten aanzien van het **economisch eigendom** (artikel 2.28) als noodzakelijke voorwaarde voor een warmte(transport)bedrijf om de integrale verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor de gehele warmteketen (productie, transport en levering), stellen wij vast dat dit uitgangspunt aansluit bij – en consistent is met - de uitgangspunten dienaangaande voor de beheerders van elektriciteits- en gasnetten.

Ten aanzien van het waarborgen **onafhankelijkheid** warmtetransportbeheerder (artikel 5.11) verwijzen we volledigheidshalve naar de VEMW zienswijze op de concept ACM Leidraad Netwerkbedrijf (kenmerk E20b04) (zie bijlage). VEMW acht het van groot belang dat de warmtetransportbeheerder onafhankelijk is van specifieke belangen in (potentiële) bronnen of (potentiële) afnemers in de regio zoals beoogd door het wetsvoorstel.

Tariefstelling

VEMW steunt de structuur in het voorstel om aan te sluiten bij de tariefregulering zoals we die kennen voor elektriciteit en gas met een belangrijke rol voor de ACM in de vaststelling van kostengebaseerde toegestane inkomsten in methodebesluiten (artikel 7.2 en 7.5, elke 3-5 jaar), periodieke investerings- en exploitatieplannen (o.m. artikelen 2.12, 5.9, 5.10) en toetsing van de tarieven (elk jaar, per warmte(transport)net). VEMW maakt zich echter zorgen over het ontbreken van efficiëntieprikkels (in ieder geval in de eerste fasen van de tariefregulering en met onduidelijkheid of en wanneer een vorm van maatstafconcurrentie wordt ingevoerd). Een cost-plus tariefstelsel kenmerkt zich door het ontbreken van efficiëntieprikkels, met name wanneer een warmtenet eenmaal is aangelegd en verbruikers zijn aangesloten. VEMW pleit daarom voor (duidelijkheid over) een efficiëntieprikkel die bijvoorbeeld gerelateerd kan zijn aan de gemiddelde kostenontwikkeling in de sector.

In aanvulling op artikel 2.17, lid 2b, dat regelt dat *'bij ministeriële regeling nadere regels kunnen worden gesteld over ... de wijze waarop een aangewezen warmtebedrijf de informatie over de duurzaamheid van de geleverde warmte verstrekt.'*, zouden wij graag opgenomen willen zien een accountantsverklaring: *'bij de informatie over de geleverde energie van de bron en de geleverde energie aan de gebouwen/gebruikers zou de benodigde energie voor transport onderdeel moeten zijn van een accountantsverklaring.'*

De regeling in artikel 2.33 lid 3 lijkt het voor een grootverbruiker vrijwel onmogelijk te maken om een warmte-aansluiting af te koppelen. De rechtszekerheid dient op dit punt verbeterd te worden.

Artikel 6.1: in lid 1 is opgenomen dat *'Een producent van restwarmte die deze warmte loost stelt deze **om niet** ter beschikking aan een warmtebedrijf voor zover die daarom heeft verzocht en indien dit feitelijk mogelijk is gemaakt door het warmtebedrijf.'* Dit artikel neemt als uitgangspunt dat de restwarmte nu niet wordt benut en wordt geloosd, en daarmee geen economische waarde heeft. Het *'om niet ter beschikking stellen'* lijkt voorbij te gaan aan het feit dat een producent van restwarmte investeringen moet doen om de restwarmte te verleggen naar 'de poort'. Die investeringen zijn vaak niet gering door de beperkte ruimte om op een geïntegreerde complexe site infrastructuur te realiseren. Daarnaast vraagt het ook terugkerende operationele kosten. Omdat de kosten per situatie sterk verschillend kunnen zijn pleiten wij voor het opnemen van maatwerk ten aanzien van deze kosten en het in rekening brengen ervan.

Artikel 7.9: het is positief dat er een transparante regeling komt voor de vaststelling van de tarieven voor grootverbruikers. Nu is daar niets voor geregeld: grootverbruikers worden geacht te onderhandelen met de monopolistische warmte aanbieder. VEMW steunt dit artikel dan ook van harte.

Leveringszekerheid

Zie opmerkingen onder 'definities'.

Verduurzaming

De in artikel 2.16 voorgestelde staffeling is, gezien het feit dat je met aardgas ongeveer op een uitstoot van 50 kg/GJ komt, behoorlijk ambitieus. VEMW stelt vraagtekens bij de haalbaarheid, mede gelet op de biomassa-discussie. Wij vragen ons af of de duurzaamheidscriteria zonder biomassa haalbaar zijn tegen aanvaardbare kosten.

In artikel 2.16 lid 4 is de mogelijkheid opgenomen om *'bij of krachtens algemene maatregel van bestuur ... regels gegeven over de wijze waarop de uitstoot van CO₂ berekend wordt.'* Wij achten het van belang dat partijen die consumentenbelangen vertegenwoordigen hierbij inspraak kunnen uitoefenen om ervoor zorg te dragen dat de huidige berekeningsmethodiek, die door RVO is opgesteld, niet eenzijdig door de warmtebranche beïnvloed wordt.

Bij het bepalen van tarieven voor warmtegebruikers is nog niet rekening gehouden met een belangrijk nadelig effect dat bij stadsverwarming (bedoeld worden grootschalige warmtenetten die gebouwen van minimaal 70°C warmte voorzien) kan optreden. Met stadsverwarming hoeft een woning minder energiebesparende maatregelen te nemen als eenzelfde woning op gas. Omdat toepassing van de zogenaamde *'getrapte eis'* tot extra CO₂-emissie en extra kosten leidt, zou dit in het belang van verduurzaming van de warmtevoorziening zo snel mogelijk afgeschaft moeten worden.

In Nederland wordt veel nieuwbouw aangesloten op een grootschalig hoge temperatuur warmtenet, met een aanvoertemperatuur van 100-120 °C en minimaal 70 °C op het gebouw voor ruimteverwarming en warm tapwater. Nadelen van deze hoge temperatuursystemen: de hoge energieverliezen in het transportsysteem en de beperking in beschikbare duurzame warmtebronnen op dat temperatuurniveau. Overschakeling naar lage temperaturen vereist investeringen in de gebouwen, en dat is ingewikkeld en duur. Wij geven in overweging om lage

temperatuurverwarming bij nieuwbouw verplicht te maken via het Bouwbesluit. Dat verbetert de mogelijkheden om te verduurzamen en voorkomt onnodig hoge kosten.

Wij vertrouwen erop dat u onze opmerkingen meeneemt bij het vaststellen van de Wet Collectieve Warmtevoorziening. Vanzelfsprekend zijn wij desgewenst beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelinge) toelichting.

Hoogachtend,

w.g.

dr. H. Grünfeld
Algemeen directeur

Bijlage: VEMW brief E20b04

Bijlage

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Woerden : 23 april 2020
onze ref. : E20b04
doorkiesnr. : 0348 48 43 54
e-mail : jvdw@vemw.nl

onderwerp : Zienswijze op de concept leidraad “Netwerkbedrijven en alternatieve energiedragers” (zaaknummer ACM/19/036168 / document nummer ACM/UIT/526517)

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de zienswijze van VEMW op de concept leidraad “Netwerkbedrijven en alternatieve energiedragers” (zaaknummer ACM/19/036168 / document nummer ACM/UIT/526517), gepubliceerd op 24 maart 2020. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) stelt belanghebbenden in de gelegenheid te reageren op de voorstellen. Van de geboden gelegenheid tot het geven van een zienswijze maakt VEMW graag gebruik.

Doel

De concept leidraad beoogt duidelijkheid te bieden over de “beperkte mate” waarin netwerkbedrijven op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet commerciële activiteiten mogen ontplooiën met alternatieve energiedragers.² Het betreft energiedragers zoals waterstof, biogas, warmte en koude. Daarmee beoogt de ACM, met het oog op haar taak als toezichthouder op de naleving van deze wetgeving, meer duidelijkheid te bieden aan marktpartijen en netwerkbedrijven over de rol van netwerkbedrijven in de markt.

Positie VEMW

---

² Concept leidraad, pagina 2

VEMW verwelkomt de totstandkoming van een leidraad. Meer duidelijkheid over de toegestane activiteiten van netwerkbedrijven is wenselijk omdat alternatieve energiedragers naar verwachting in de komende jaren sterk aan belang zullen winnen om emissies van broeikasgassen terug te kunnen dringen.

VEMW wijst erop dat er in beginsel alleen een rol is voor netwerkbedrijven als de markt “faalt”, met andere woorden, als er redenen zijn waarom marktpartijen onvoldoende in staat zijn om nieuwe activiteiten op te pakken. In de woorden van de leidraad “dient de rol van de netwerkgroep beperkt te blijven; activiteiten die door de markt uitgevoerd kunnen worden, dienen daaraan overgelaten te worden.”³ Als sprake is van een goed werkende markt, dan is er geen ruimte voor een netwerkbedrijf. Als de markt tekortschiet, is het goed om eerst te bekijken of de oorzaak daarvan kan worden aangepakt. VEMW steunt dan ook van harte het beoordelingskader waar ACM in noot 3 van de leidraad naar verwijst.⁴ In dit beoordelingskader geeft de ACM aan dat *“een netwerkbedrijf een commerciële activiteit slechts zou mogen oppakken indien de markt onvoldoende ontwikkeld is, de activiteit betrekking heeft op infrastructuur, er een synergievoordeel is die ten goede komt aan netbeheer en de markt de activiteit niet efficiënter kan oppakken dan het netwerkbedrijf (MKBA).”*⁵ Alleen zo zullen nieuwe markten ook op de lange termijn goed gaan werken.

VEMW wijst erop dat in sommige markten, zoals met betrekking tot de productie en levering van waterstof, waaronder de bouw van elektrolyzers, ook diverse grote en andere commerciële marktpartijen actief zijn of plannen hebben. Voor VEMW staat niet vast dat er daadwerkelijk sprake is van activiteiten die niet door de markt uitgevoerd kunnen worden. Voor zover dit in verschillende markten het geval is, ziet VEMW in hoofdzaak slechts een faciliterende rol voor netwerkbedrijven en netbeheerders, en niet een rol waarbij deze partijen direct in concurrentie treden met marktpartijen.

Zonder duidelijkheid te scheppen over de rol van netwerkbedrijven en een goede afbakening van hun activiteiten bestaat het risico dat marktpartijen nieuwe activiteiten onvoldoende oppakken vanwege het risico dat publieke netwerkbedrijven een positie gaan innemen of versterken, al dan niet in samenhang met activiteiten van een netbeheerder die een groepsmaatschappij met deze netwerkbedrijven vormt. Netwerkbedrijven onderscheiden zich immers van andere marktpartijen door hun band met een netbeheerder waardoor zij over bepaalde voordelen kunnen beschikken.⁶ Marktpartijen die niet in een groep zitten met een netbeheerder worden op deze wijze

---

³ Concept leidraad, pagina 4

⁴ Autoriteit Consument en Markt, Afwegingskader uitbreiding rollen netbeheer en netwerkbedrijf onder VET, 1 maart 2017.

⁵ Concept leidraad, pagina 4

⁶ Concept leidraad, pagina 4

mogelijk op achterstand gezet. Als marktpartijen worden afgeschrikt door de voordelen waarover netwerkbedrijven kunnen beschikken dan komen – doeltreffende en doelmatige - investeringen in alternatieve energiedragers onvoldoende van de grond. Dit zou de energietransitie vertragen.

De leidraad stelt, kort samengevat, het volgende:

- Netwerkbedrijven mogen infrastructuur voor alternatieve energiedragers aanleggen en beheren.
- Netwerkbedrijven mogen alternatieve energiedragers transporteren, maar niet leveren of erin handelen.
- Netwerkbedrijven mogen productie- en opslaginstallaties voor alternatieve energiedragers aanleggen en beheren, maar niet exploiteren. Het onderscheid tussen beheer en exploitatie is niet in de wet uitgewerkt en zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld
- Ten aanzien van productie- en opslaginstallaties mag een netwerkbedrijf geen financieel of commercieel belang hebben bij de productie van of het verlenen van opslagdiensten voor alternatieve energiedragers.

VEMW meent dat de leidraad er slechts gedeeltelijk in slaagt om op een juiste wijze de grenzen aan te geven van de commerciële activiteiten van netwerkbedrijven. Daarnaast kunnen er vragen gesteld worden over de interpretatie die ACM geeft aan het begrip installatie. Onderstaand gaan wij hier nader op in.

Productie-installaties

ACM baseert de mogelijkheid van netwerkbedrijven om activiteiten te verrichten met betrekking tot de constructie en het beheer van productie-installaties op een invulling van het begrip ‘installatie’ in artikel 10d Gaswet en artikel 17c Elektriciteitswet, welke artikelen centraal staan in deze consultatie. Het begrip ‘installatie’ is niet door de wetgever gedefinieerd. ACM geeft invulling aan dit begrip met verwijzing naar gebruik van het begrip ‘installatie’ in het kader van elektriciteit en gas.⁷ VEMW vraagt zich af of de wetgever de intentie heeft gehad om het begrip installatie zodanig breed in te vullen dat daaronder ook productie-installaties van alternatieve energiedragers vallen. Daarmee zou het regime voor alternatieve energiedragers sterk afwijken van het regime voor elektriciteit en gas en risico’s met zich meebrengen ten aanzien van de onafhankelijkheid van de netbeheerder en mogelijke kruissubsidies tussen de netbeheerder en andere onderdelen van het netwerkbedrijf.

Onderscheid beheer - exploitatie

---

⁷ Concept leidraad, pagina 6, noot 7

Wat betreft het onderscheid tussen beheer en exploitatie stelt ACM dat dit van geval tot geval moet worden beoordeeld. Dat is jammer omdat juist nu dit onderscheid cruciaal is in de bepaling van de toegestane activiteiten. VEMW stelt voor dat ACM diverse casussen verder uitwerkt om te verduidelijken welke activiteiten wel en niet toegestaan zijn. Dit voorkomt tevens (het risico op) een ongelijke behandeling tussen verschillende situaties. Deze casussen zouden jaarlijks aangevuld kunnen worden na consultatie van marktpartijen zodat de leidraad in de pas blijft met actuele ontwikkelingen met betrekking tot alternatieve energiedragers.

Commercieel risico

ACM stelt voorts dat indien een netwerkbedrijf een installatie in beheer heeft, er een exploitant moet zijn die onafhankelijk van het netwerkbedrijf zorgt voor de daadwerkelijke productie of opslag en daarmee dus het commerciële risico hiervoor draagt. VEMW constateert dat indien een netwerkbedrijf productiecapaciteit voor alternatieve energiedragers creëert, het netwerkbedrijf per definitie commercieel risico draagt. Immers, indien de productiecapaciteit maar ten dele wordt benut door een of meerdere exploitanten, moet het netwerkbedrijf een verlies accepteren. Gelet op de voordelen die netwerkbedrijven genieten ten opzichte van marktpartijen, kunnen netwerkbedrijven een dergelijk verlies naar verwachting makkelijker accepteren. Dit kan ervoor zorgen dat marktpartijen terughoudend zijn met het investeren in dergelijke productiecapaciteit.⁸ VEMW concludeert dan ook dat het niet goed mogelijk is om een productie-installatie voor alternatieve energiedragers aan te leggen of te beheren, zonder ook commercieel risico te dragen.

Wat betreft de vergoeding voor het exploiteren van de productie-installatie geeft ACM de voorkeur aan een vaste beheervergoeding. ACM stelt daarnaast echter dat ook een variabele beheervergoeding passend kan zijn als de beheerkosten afhankelijk zijn van het geproduceerde volume en de volumes lastig te voorspellen zijn. VEMW meent dat dit illustreert dat het netwerkbedrijf wel degelijk commercieel risico loopt. Indien volumes lastig te voorspellen zijn dan loopt de partij die een productie-installatie bouwt commercieel risico. Daar komt bij dat het onderscheid tussen een vaste en een variabele beheervergoeding semantisch is. Immers, een vaste beheervergoeding die bijvoorbeeld jaarlijks wordt aangepast (afhankelijk van de gecontracteerde volumes) komt in de praktijk op hetzelfde neer als een variabele beheervergoeding. Daarnaast wijst VEMW erop dat de specifieke contractuele bepalingen van groot belang zijn voor de wijze waarop vergoedingen voor geleverde diensten worden geleverd. ACM zou op de specifieke contractuele bepalingen moeten toezien.

---

⁸ Daarnaast bestaat het risico dat de commerciële risico's van het netwerkbedrijf uiteindelijk terugslaan op de netbeheerder en daarmee het publieke belang van goed netbeheer schaden.

Combinatie transport en productie

VEMW merkt op dat de netbeheerder ook een commercieel belang kan krijgen en risico's op bevoordeling en ten aanzien van de onafhankelijkheid van de netbeheerder kunnen ontstaan als de door een netwerkbedrijf te bouwen productiecapaciteit wordt verbonden met de infrastructuur van de netbeheerder uit dezelfde groep voor de levering van elektriciteit en (bio)gas aan deze productie-installatie. Dergelijke issues worden nog pregnanter als deze in de context worden gezien van de brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 30 maart 2020 (Kabinetsvisie waterstof). In deze brief merkt de Minister op dat eind 2020 een AMvB op grond van de Gaswet wordt gepresenteerd op basis waarvan de landelijke en regionale netbeheerders 'tijdelijke taken' mogen uitvoeren. Hierbij wordt onder meer gesproken over de rol van netbeheerders bij transport, opslag en conversie van waterstof. Indien deze ontwikkeling zou leiden tot een situatie waarbij enerzijds een netwerkbedrijf betrokken is bij de (infrastructuur met betrekking tot) de productie van waterstof, en anderzijds de netbeheerder uit dezelfde groep verantwoordelijk is voor de aansluiting en het transport van die waterstof over het door haar beheerde netwerk, roept dit zorgen op over mogelijke bevoordeling en daarmee de onafhankelijkheid van de netbeheerder. Met betrekking tot elektriciteit en gas is met de Wet Onafhankelijk Netbeheer duidelijk gemaakt dat een dergelijke combinatie van activiteiten onwenselijk is. Hetzelfde zou in hoofdzaak moeten gelden voor alternatieve energiedragers zoals waterstof.

Minderheidsbelang

Tenslotte zou VEMW graag verduidelijkt willen hebben dat ook een minderheidsbelang van een netwerkbedrijf in een exploitant door ACM niet toelaatbaar wordt geacht.

VEMW dankt u voor de geboden gelegenheid om een reactie te geven op de concept-leidraad. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze reactie mondeling of schriftelijk nader toe te lichten.

Hoogachtend,

w.g.

Hans Grünfeld
Algemeen directeur